

KTV-notat 08/03 - bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Høylandet kommune - Vannuttak fra Aunvatnet i Nordfoldavassdraget til settefiskanlegg og drikkevann	
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag / Høylandet	
Ansvarlig:	ktv/rfl	Sign.: <i>[Signature]</i>
	Tore Olav Sandnæs	
Saksbehandlere:	Øystein Grundt	Sign.: <i>[Signature]</i>
Dato:	26. 03. 2003	
Vår ref.:	NVE 2001/4033-16	
Sendes til:	Høylandet kommune, Fjord Seafood, høringsinstanser som har avgitt uttalelse, Fiskeridirektoratet, avd.dir KT	

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95

Telefaks: 22 95 90 00

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

Org. nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

0827 10 14156

Innhold

1. Konklusjon	1
2. Søknaden	1
3. Innkomne merknader	2
4. Vurdering	3
5. Merknader til konsesjonsvilkårene	4

1. Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planen og de foreliggende uttalelser, er NVE av den oppfatning at fordelene og nytten av tiltaket overstiger skadene for private og allmenne interesser som blir berørt slik at kravet i vannressursloven § 25 er tilfredsstillt. Vi gir derfor Høylandet kommune tillatelse etter § 8 i vannressursloven til fortsatt uttak av vann fra Aunvatnet til settefiskproduksjon og drikkevannforsyning på inntil 250 l/s på de vilkår som følger vedlagt.

2. Søknaden

Høylandet kommune søker om tillatelse til fortsatt uttak av vann fra Aunvatnet i Nordfolda til bruk for Kongsmoen settefiskanlegg og noe til drikkevannforsyning. Settefiskanlegget har vært i drift siden 1987, men søkte Fiskeridirektoratet i 1997 om å få utvide produksjonen fra 0,5 til 1,5 mill settefisk pr. år. Det ble allerede i 1987 gravd ned 2 stk 400 mm og 2400 m lange PEH rør til å forsyne settefiskanlegget. Disse har en samlet kapasitet på 250 l/s. I tillegg er det gravd ned ett 150 mm rør til drikkevannforsyning og det skal dekke et vannforbruk som ligger på 0,3 til 0,5 l/s. Aunvatnet er ikke regulert med dam eller terskel. Der rørene går inn i vatnet er det montert en kum med ventiler og med et hus over kummen.

Målestasjon 142.1 Aunvatn har vanndata fra 1982. Disse er lagt til grunn for de hydrologiske beregningene for vannuttaket (vedlegg 3 i søknaden). Vannføringstallene etter 1987 er ikke kalibrert for vannuttaket. Nedbørsfeltet til utløp Aunvatnet er på 86,2 km². Midlere avløp er 7,7 m³/s (eksklusivt

vannuttaket) og alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,409 m³/s (eksklusivt vannuttaket). Settefiskanlegget har i perioder tatt ut 250 l/s selv om behovet til fisken har vært mindre. Økningen av settefiskproduksjonen skal ikke øke vannforbruket ut over 250 l/s. Anlegget har i tillegg vannreserve i sjøvann og kan i krisetilfeller resirkulere ferskvann. På grunn av de målte vassføringene og anleggets muligheter til å spare vann, har ikke søker foreslått noen minstevasføring.

Høylandet kommune har inngått avtale med berørte grunneiere om uttak av vann. I den avtalen heter det at tillatelsen er betinget av at det blir foretatt undersøkelser av gyte- og fisketilstanden i Nordfolda og at utbyggingen ikke skulle få negative konsekvenser for dette. Som et kompensierende tiltak skal kommunen sette ut en viss mengde smolt i vassdraget. Dette har ikke fungert. Det går laks, sjørøret og sjørøye helt opp i Aunvatnet. Det foregår en del fiske i elva og et utleie av hytter. Det er 8 hytter rundt Aunvatnet.

3. Innkomne merknader

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring. Høringsuttalelsene er forelagt søker for kommentar.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag skriver at Nordfoldavassdraget er et anadromt vassdrag med laks, sjørøret og sørligste utbredelse av sjørøye. Selv om det ikke er planlagt ytterligere fysiske inngrep i vassdraget, bør man sette fokus på naturverdiene og unngå framtidige inngrep som kan skade disse. Det påpekes at foruten uttaket på 250 l/s til settefiskanlegget, er det et uttak på 100 l/s til drikkevannforsyning. Nordfoldavassdraget er foreslått vernet i forbindelse med supplering av Verneplan for vassdrag. Det er store natur- og kulturverdier i vassdraget. Fylkesmannen ber om at det settes vilkår om:

- pålegg om minstevasføring i Nordfolda på minimum 725 l/s
- redusert vannuttak til settefiskanlegget når vassføringen i Nordfolda er under 725 l/s
- installasjon av vannmålere på vannuttak til settefiskanlegget og drikkevannforsyningen
- gjennomføring av fiskeribiologiske undersøkelser i Nordfolda
- biotopjusterende tiltak ved utløpet for Aunvatnet

Videre at det ikke tillates etablering av inntaksdam/-terskel eller regulering av Aunvatnet

Høylandet kommune er søker, men har i brev 03.10.1997 bl.a påpekt at i kritiske perioder med lite nedbør vil sjansene for miljømessige ulemper bli større og at det bør vurderes en minstevasføring i Nordfolda. Opplegget med yngelutsetting bør gjennomgås for å få dette til å fungere.

Settefiskanleggets aktivitet er i samsvar med kommuneplanen. I søknaden fra kommunen er det konkludert med at det ikke er behov for å pålegge minstevasføring.

Sametinget har skrevet at tiltaket ikke vil komme i konflikt med kjente automatisk fredete samiske kulturminner, men påpeker aktsomhets- og meldeplikten som ligger i kulturminneloven § 8 om å rapportere funn og stanse arbeidet.

Grunneiere Janne og Trond Sagvik har påpekt at avtalen mellom kommunen og grunneierne om uttak av vann ikke er fulgt opp hva angår fiskeribiologiske undersøkelser. Det påpekes også at vannuttaket er blitt større enn forespeilet og at det også må fastsettes ei minstevasføring i elva. Utløpet for Aunvatnet er skadet som gyteplass og en del fiskeplasser er blitt borte. Dette må det gjøres noe med. De ser positivt på næringsvirksomheten, men er noe bekymret for virkningene på miljøet.

Nord-Trøndelag Fylkeskommune anbefaler at kommunen får tillatelse til uttak av vann til settefiskanlegget og drikkevann. De fraråder oppdemming av vatnet da dette kan påvirke vannkvaliteten. Det er ikke kjente fredete kulturminner i området, men påpeker aktsomhets- og

meldeplikten som står i kulturminneloven § 8. De påpeker også at den absolutte registrerte minstevannføringen på 9,7 m³/min er eksklusiv vannuttaket på 15 m³/min.

Søkers merknader til uttalelsene

Høylandet kommune kommenterer at en minstevannføring på 725 l/s slik fylkesmannen har bedt om, vil være problematisk for settefiskanlegget og ber om at et eventuelt krav om minstevannføring ikke settes fram før bedriften har alternativ vannforsyning klar. Kommunen påpeker videre at fylkesmannens tall på 100 l/s til drikkevannsuttak er feil. Vannmåler på denne ledningen viser uttak mellom 0,29 og 0,48 l/s. Settefiskanlegget vil montere vannmåler i forbindelse med renseanlegg. Kommunen opprettholder avtalen med grunneierne om utsetting av fiskeyngel og vil finne fram til bedre ordning for å gjennomføre dette. Reetableringen av gyte- og fiskeplasser vil være mulig å gjennomføre. De ønsker en god dialog med bedriften og grunneierne for å finne fram til de totalt beste løsningene.

4. Vurdering

Virkninger av tiltaket

Uttak av vann fra Aunvatnet til Kongsmoen settefisk vil styrke næringsgrunnlaget for bedriften og for kommunen.

Uttak av opptil 250 l/s fra Aunvatnet vil påvirke vannstanden i Aunvatnet og vannføringen i Nordfolda spesielt i tørre perioder, og kan da virke negativt inn på fiskeproduksjonen og fiske i elva. De nedgravde rørene med ventilkum ved Aunvatnet har skadet gyteområdet ved utløpsosen og noen fiskeplasser i elva. Gravingsarbeidene ved utløpet har også ført til en svak senking av Aunvatnet.

NVEs vurdering

I NVEs innstilling til OED om supplering av Verneplan for vassdrag er Kongsmoelva med Nordfolda foreslått vernet. Bakgrunnen for dette er et viktig deltaområde, sørligste bestand av sjørøye, Nordfolda er lakseførende i 7 km, spesiell topografi med mektige landskapsformer, vakker natur med stor opplevelsverdi, viktig kulturmiljø- og friluftsområde, med mer. Dette innebærer at man skal være kritisk til nye inngrep som kan skade vernegrunnlaget.

De hydrologiske dataene fra målestasjonen ved Aunvatnet gir viktig informasjon, men fra starten på vannuttaket høsten 1987 er alle målingene eksklusiv vannuttak. Det har ikke vært systematisk måling av vannuttaket. I følge søker har rørventilene vært helt åpne siden oppstarten av vannuttaket og det innebærer et uttak på 250 l/s. Dette har vært mye større enn det faktiske behovet til settefiskanlegget. Utvidelsen av anlegget vil derfor i følge søker ikke føre til behov for ytterligere uttak. Uttak av drikkevann er på mindre enn 1 l/s. Den alminnelige lavvannføringen er beregnet til 409 l/s pluss et vannuttak på inntil 250 l/s.

NVE mener at uttak av vann fra Aunvatnet bør kunne fortsette. Verneinteressene og betydelige fiskeinteresser i Nordfolda tilsier at det bør være en minstevannføring i elva. Vi foreslår at denne knyttes opp til en laveste vannstand i Aunvatnet for uttak av vann. Denne settes til 0,40 m referert til vannstandsskala ved målestasjon 142.1 Aunvatnet. Det vil gi ca. 500 l/s som minstevannføring ut fra Aunvatnet. I tørre perioder vil vannføringen kunne bli lavere, men da skal det ikke tappes vann i rørene til settefiskanlegget. I 2002 ble det tatt 230 kg laks og 307 kg sjørøret i Nordfolda. Fiskeribiologiske undersøkelser og biotopjusterende tiltak bør gjennomføres i Nordfolda. Ved

målestasjonen ble det i de årene før uttak av vann målt vannføring ned til 141 l/s. Kongsmoen settefisk må utvikle en reservevannforsyning som sikkerhet i tørre perioder. Alternativt må mengde fisk reduseres i anlegget slik at den tilpasses periodene med liten vannføring.

NVE mener det ikke er tilrådelig å regulere vannstanden i Aunvatnet ut over den naturlige vannstandsvariasjonen. Dette begrunnes ut fra det foreslåtte vernet av vassdraget, landskapsestetikk, fisk og vannkvalitet med tanke på drikkevann.

Konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planen og de foreliggende uttalelser, er NVE av den oppfatning at fordelene og nytten av tiltaket overstiger skadene for private og allmenne interesser som blir berørt slik at kravet i vannressursloven § 25 er tilfredsstilt. Vi gir derfor Høylandet kommune tillatelse etter § 8 i vannressursloven til fortsatt uttak av vann på inntil 250 l/s fra Aunvatnet til settefiskproduksjon og drikkevannforsyning på de vilkår som følger vedlagt.

5. Merknader til konsesjonsvilkårene

Punkt 1, reguleringsgrenser, vannuttak og vannslipping

Aunvatnet skal ikke reguleres ut over de naturlige vannstandsvariasjonene. Når vannstanden i Aunvatnet når 0,40 meter på vannstandsskala ved målestasjon 142.1 Aunvatnet, skal det ikke tappes vann til settefiskanlegget. En vannstand på 0,40 meter gir ca. 500 l/s ut av Aunvatnet. I tørre perioder kan vannføringen bli lavere. Et vannuttak på inntil 1 l/s til drikkevannforsyning kan skje kontinuerlig.

Ved utløpet fra Aunvatn skal det settes opp skala som viser vannstandene med informasjon om laveste tillatte vannstand for uttak av vann. Høyden på vannstandsskalen skal knyttes opp mot SKs høgdesystem (NN 1954). NVE skal godkjenne plassering og innmåling av skalaen.

Søker skal utarbeide ei liste over ukentlige vannbehov til settefiskanlegget. Denne skal legges til grunn for vannuttaket fra Aunvatnet. Det skal installeres vannmåler og føres protokoll over vannforbruket. Protokollen skal på forlangende kunne framlegges for NVE.

Punkt 4, godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn, m.v.

Inntak, inntakskum med hus og rørledning er på plass. Eventuelle terrengskader skal utbedres i samråd med NVE. Vedlikehold og eventuelle ombygginger av inntak og rørledninger skal godkjennes av NVE.

Punkt 5, naturforvaltning

Det er en forutsetning at eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret, står i rimelig forhold til prosjektets størrelse og virkninger. Fylkesmannen har ansvaret for å følge opp avtalene med grunneiere om fiskeribiologiske undersøkelser og utsetting av fisk.

Punkt 7, terskler mv

Det er behov for å se nærmere på Nordfolda med tanke på å etablere gyte-, oppvekst- og fiskeplasser.